
la Academia Calasancia.

Fundador: RDMO. P. EDUARDO LLANAS, S.C. P.

Jornades primaverals a Olot

Al P. A. Bertomeu i companys d'excursions

ELS dies allargassats de primavera s'estan escolant pausadament. L'ambient tot tebiós i els camins sempre polits d'aquesta terra ens atrauen continuament a la contemplació dels paissatges grassos i esplèndits de la Garrotxa, que, en aquests jorns més que en altres, llueixen amb gentilesa les gràcies amb les quals Déu els ornamentà. Nou-vinguts a les terres olotines hem anat seguint pas a pas el deixondiment de la natura. Ens semblà en un principi, que la tebior del sol d'autumne nivellaria tots els matisos del paissatge. Semblava que totes les terres es contindrien dins la color grisenca de la *greda* tan abundosa i apareixeria en les valls i turons l'aspecte ombriu de la faç dels habitants d'aquestes valls. No fou aixís; car els roures amb la seva fulla ocrosa, tossudament adherida al brancatge, i el verd fosc de les alzines i, oi més, els abundosos masos i les pletes donaren vida durant l'hivern a aquestes terres sempre animades. La pluja de les fulles en els mesos darrers de l'any omplí de remors els corriols i les rutes produïts pel conti-

nuat danseig i fregament de la fullaraca. Els passos dels viants errívols percuïen tristament damunt la catifa morta. Les acàcies, els pollancres i els plàtans han mostrat durant els llargs mesos de l'hivern la nuesa de llurs carcasses esquelètiques. Quan rabent la tramuntana bufava, aquests arbres alterosos esgarrafosament es retorçaven; semblaven titans que, enlairant els braços al Cel, clamaven misericòrdia. Un dia devallà la neu del Pirineu; la natura estava calmosa i els arbres gegants amb el fustatge esquelètic estès recollien amorosament les volves que poc a poc s'amuntegaven en els relleixos de les branques. En les hores de sol els vegetals satisfets retornaven a la terra avara el cobejat tresor de l'aigua límpida.

Passaren els dies i la primavera arribà. Fou la Pasqua qui ens dugué el desvetllament de la terra. I fendí l'aire el primicer oronell, i vingueren els roquerols i cantà la gentil cueta. I damunt les feixes i els bancals hi extremí el misteri de la vida i xiularen i refilearen tota mena d'ocells i d'insectes, que Déu Nostre Senyor ha fet per a gaudi de l'humanitat. Les muntanyoles nues es vestiren d'una catifa verdosa i les valls, pregones i obscures, clarejaren amb el bell esclat de mil colors i els arbres xics i els alterosos es vegeren plens de fulles d'un verd que es va encenent a mesura que les hores avancen. Les prades humitejades pel rou primaveral es presenten cada matí, en desvetllar-se l'aurora, vestides de floretes. Són les hores més adients per endinzar-se en la contemplació del païssatge olotí. Lla on la cruesa de l'hivern en feu desaparèixer la vida sembla que menuts gnoms i goges invisibles vagin teixint ràpidament teles finíssimes omplint-les de lluentines d'or i d'argent. Dóna bo el caminar entre viarans tortuosos i perdre's i tornar enrera i contemplar la blavor del cel i esguardar la terra florida. Entremig de les roderes dels carros els humils llacsons hi lluen la fina grogor de les flors i els gallarets i les agulles de pastor i els claus de Nostre Senyor us venen a besar vostres peus que, respectuosos, no gosen trepitjar corresponent la amable gentilesa.

A Olot hi han reconss inoblidables. Guaiteu sino la quietud de la Moixina. Allí en mig d'arbres galants, de faigs, roures i alzines centenàries i d'acàcies oloroses canten les fonts la melodia eterna. En aquell paratge hom hi nota la palpitaçió d'un ritme al qual totes les coses s'avenen. Tot és suau i tendre; tot convida al repòs i meditació. Les punxegudes fulloles dels faigs es belluguen seguint el ritme de la cançó que

l'aigua canta joiosa en caient a la pica de marbre blanquíssim. Dins la Moixina hi trobareu munts de pedra volcànica blava i ocrosa i tota gratada; la ridorta, els esbarzers i l'eura manyaga s'hi arrapen fortament i us tapen els caminals i us condueixen a prades menudes on la gespa sempre és verda. La visió dels aiguamolls, on s'estén l'aigua de les déus, plens de lliris i botons d'or us penetra a l'ànima i sentiu dins vostre una pau i consol del tot espirituals. Un xic apartat de la font, ran mateix dels camps de lliris, un corriol us mena a una casa pagesa que, un dia i altre dia, ou la cantúria dels ocells i el so argentí de l'aigua que s'escola. Ampla de façana i pròdiga en obertures aquella casa es feta a posta per vigilar la quietud de la Moixina i per convidar-vos al repòs. Quan la fosca o el deure us fan deixar la font, en passar davant la casa pagesa aflueixen a vostres llavis les alades paraules de la poetesa de l'Illa daurada Maria A. Salvà.

*Volguda casa pagesa,
plaent com una escomesa,
oberta com una mà;
com una mà sempre estesa
que convida a reposar.*

La visió completa del paissatge olotí hom el pot atalaiar des del cim de Mont-Olivet. Els camins hi són tortuosos i rel·liscadissos. Escalant aquesta muntanya hom pot flairar el romaní i la farigola poc abundants en aquestes terres. Des de dalt hom ovira les valls olotines creuades unes amb altres i el joguinós Fluvià angulejant a través la plana cap a l'Empordà i Golf de Roses. Hom veu cap al Nord el Puig de Bassagoda barrant el pas a aquest riu; i darrera aquesta muntanya de les llegendes ferèstegues d'En Vayreda hom atalaia el Canigó

*..... magnòlia immensa
que en el jardí dels Pirineus es bada*

i que encaputxat de neu uneix dos pobles sempre germans. El Puigsacalm, que generós ens regala les argentines aigües fluvials, us barra la vista pel Ponent amb la visió magnífica de penyals i boscos espesseïts. Per totes bandes trobeu muntanyes alteroses circundant aquesta Garrotxa esplèndida. I atalaiant vora vostre, tota una gama de colors verds i blaus, grocs i vermells captiven el vostre esguard que reposa da-

munt el paissatge incomparable. Lla baix en una vall pregon a ovireu el verd fosc de les alzines que hom diria que són les ombres de la nit que s'acosta. Mes ençà el verd brillant i clar dels castanyers presidits pel pi gegant de Rabatxí, que amb sa immensa copa s'ubriaga d'aire i de llum. I veieu les feixes de les Corominotes on el fenc lluu el carmí avellutat de llurs coroles tot voltat d'altres feixes de segol i froment verdejant. Amb els ulls aneu seguint la ruta blava de Sant Joan i us mena en mig de masos i plàtans altíssims a la Vila presidida pel bell temple de Sant Esteve i vigilada pels xipresos de la necròpolis. Muntant enlaire hom atalaia el Poverello d'Assís que des de Montsacopa esguarda la Garrotxa infonent-li l'esperit que en sa vida mortal estengué per les valls i muntanyes de l'Umbria.

Els indrets de Voratosca en els primers dies de maig flamejaven ufanosos. Totes les muntanyoles eren plenes de gòdua i ginestrell lluint l'or puríssim de les flors; vora seu les roselles mostraven humilment els quatre pètals encesos com la sang. En aquells moments sentírem dintre nostre un pessigolleig que ens feu estremir i recordàrem en un moment històries i llegendes milenàries.

Seguint amb la vista la ruta de Santa Pau, poble ple de gràcia medieval, hom endevina en perdre's el camí vora el volcà de Santa Margarida una obaga immensa, on hi és vedada d'entrar la llum del sol esplendent. Palau immens de fades on l'imaginació s'exalta, on el cor bat amb energia i on hom oblida totes les coses perdut en sos pensaments en mig de la negra boscúria. Als ulls li saben greu d'apartar-se d'aquell lloc i en descendir de Mont-Olivet hom llegeix en els plecs de la memòria les paraules de Maragall

.....
*El caminant quan entra en aquell lloc
comença a caminar poc a poc;
compta'ls seus passos en la gran quietut;
s'atura, i no sent res, i està perdut.
Li agafa un dolç oblit de tot el món
en el silenci d'aquell lloc profund
i no pensa en sortir, o hi pensa en va:
es pres de la fageda d'en Jordà,
presoner del silenci i la verdor.
O companyia! o deslliurant presó!*

J. PI-FONTANA

El romanço

EN un lloc cèntric de la ciutat veureu a aquell clàssic home d'ulleres fumades, guitarra en mà, baladrejant el darrer *couplet* de moda o recitant en melopea, les estrofes sangonoses, d'escenes de crims dels que en diuen passionals o les *fazañas* d'un bandoler de sa terra, de trabuc i manta, que és presentat al poble com un heroi novellesc i simpàtic.

L'home que així canta i s'esplaia, més que per afició, per ofici, va mostrant en un cartell, pintat amb tons grisosos per tal de que resalti, la sang de les víctimes, l'epopeia de les quals explica aquell infeliç, en macarròniques estrofes i amb una veu enrogallada per l'abús de l'alcohol, mentre la seva companya va oferint com a veritable mercaderia a les minyones de servei, a les porteres i a les senzilles donzelles, a més d'algún que altre ganapia, que es deixa embadocar per la cantarella d'aquell truà que ha trobat la manera d'explotar la badoqueria humana, que a tots els països del món hi ha amb abundor i en el nostre més que en cap altre.

Aquests romanços impresos en papers virolats, per a que frapin i acompanyats de gravats extravagants i immorals, la majoria de les vegades, quan ja han estat prou explotats per les nostres places i carrers, passen a fer rotllo pels firals i mercats d'anomenada i en aquells caps de comarca, en aquelles viles i llogarets tranquils hi fan tanta forolla o més que en el cor de les ciutats. Mitjançant la seva intromissió ja fa temps que han arrelat als costums d'aquells llocs, una cançó flamenca o una tonada estrangera, amb lletra adaptada o traduïda, cançó que posa als llavis del jovent, de les donze-

lles i mossetes, mots de doble sentit i paraules grolleres, que els uns canten amb malícia, volent fer l'home o que infelisses, canten amb la més gran ingenuïtat, la majoria de les vegades, però que a mesura que la cançó va essent repetida tantes vegades, es va escorrent el vel de l'inconegut i la malícia truca a la porta d'un caparronet, que no està avesat a tanta maldat i En Banyeta, fa una rialla de triomf.

Es així com de mica en mica és desnaturalitzat un poble i se li fa perdre llurs bons costums i cançons i el mal aquest s'ha extès tant i tant que seguint l'alta muntanya, la plana i terra baixa, sentireu arreu l'invasió d'aquesta malura que va destruint l'ànima de tot un poble. Sentireu ressonar per l'espai, cançons que fan enrojolar de vergonya. Veureu que el pastor ja ha guardat el seu flaviol i té en oblit aquelles cançons que havien sigut de jovenet el seu millor esplai i al comparet que bat les espigues, en mig d'una era, doblega sa llengua amb una cantarella exòtica del tot i la gent de mar ja no ben sap res d'aquelles refilades, que en altre temps els pescadors cantaven.

Aquest és un altre mal, dels molts que hi ha, que fa la mala premsa i les males lectures. Els romanços, no són publicacions amb caràcter de periòdic, però tenen una sortida quasi regular i són tan verinosos com les revistes i diaris i estan a la mà de la fortuna més modesta i del ser humà més analfabet, que com més negat de lletra sigui el client d'aquests papers de coloraines, més afició té a comprar-lo, que prou troba benefactors ben contents d'assabentar-lo i il·lustrar-lo del que diu aquella lletra negra i mal impresa.

El romanço s'ha fet indispensable arreu per certa mena de gent. A la majoria de les serventes ha afectat el mal i moltes son les que no poden estar-se d'adquirir-lo l'un darrera l'altre, tan bon punt fan la seva aparició a les places i mercats de la ciutat.

Un amic meu es lamentava un dia, amb raó sobrada, de les cançons que sentia cantar a la serventa de sa casa, sense que res hi poguessin fer les seves prèdiques i prohibicions i el pitjor era que la seva mainada, ja taralejava aquelles tonades de lletra grollera, que havien anat aprenent a la cuina i a la cambra de planxar, d'aquells papers que la cuinera o les cambreres guardaven curosament per a llur esplai, amb el mateix compte i ordre, que ell guardava els rotllos de música de la seva pianola.

Aguilar de SAGARRA

Literatura catalana

Perills que menacen el progrés actual de la mateixa

ANALITZANT amb cura i amb tota serenitat l'estat actual de la literatura catalana, hom veu com actuen una sèrie de factors que menacen el seu progrés i que àdhuc poden dur-la a una franca devallada abans d'haver arribat a viure un període raonablement extens amb els fruits i les belleses que li ha donat la renaixença acompanyada.

No volem parlar dels factors contraris al ple desenrotllament de la nostra literatura, que actuen com a agents externs;

Ens volem referir, doncs, solament, als factors interns de descomposició que actuen dins la literatura catalana.

De primer cal estar a l'aguait contra aquest afany epidèmic d'escriure. Hi ha una pruïja, una mena de neurosi col·lectiva en escriure i voler fer literatura. Resultat d'això és que al costat de publicacions notables i de publicacions passadores ixen a la llum amb un sovintejar que engunieja, publicacions que no tenen altre valor que el del paper amb el qual es presenten. En literatures completament reintegrades, sense gèbres descalços, saturades, què hi fa que al costat dels estels literaris s'hi posin taques més o menys fosques que encara fan ressaltar més la brillantor d'aquells? Però en literatures totjust adolescents, amb un públic de llegidors reduït i escamat i que s'hi pensa molt abans de comprar un llibre, la pseudo-literatura dels incompetents pot fer molt de mal.

Els que estan un xic al corrent del moviment actual observaran totseguit que hi ha una munió de bons poetes que malden per fer-se un nom en la prosa literària i una munió de bons prosistes que perden el temps en cantar amb un mal gust extraordinari poemes i rims.

El que escriu igual malament en prosa i en vers, no constitueix, en realitat, un perill molt greu, ni causa un mal molt apreciable a la literatura. Però el que emparat amb el tornaveu del seu nom com a bon poeta o com a bon prosista, sol·la el camp de la prosa literària o el de la poesia (en el qual no sap reeixir), respectivament, embauca molta gent i de retruc desenganya molts llegidors.

Hom també nota com els mancats de força d'argument i sobretot els mancats d'estil literari, empren—amb l'intent de superar aquests inconvenients fatals per a un escriptor—una mena de lèxic que no té altra característica de ponderació que la seva excentricitat, la majoria de vegades radicant en expressions que d'una manera molt benèvola podríem qualificar de grolleres. El *pitarrisme* vuitcentista, completament natural en l'estat i ambient de la literatura en el període en el qual es manifestà, resulta d'un gust excel·lent al costat d'aquest *pitarrisme* d'ara, que malda per tenir veu i vot en la producció literària dels nostres dies.

Encara és més curiós però el fenomen que s'observa respecte a la invasió del camp literari per homes que estan primordialment ensinistrats en altres camps artístics. Avui dia, així com molts literaris pel sol fet d'ésser-ho es creuen amb

dret per donar públicament el seu judici crític referent a obres musicals o pictòriques, per bé que no sàpiguen ni un borrall de teoria de la música ni de la pintura—gràcies que tinguin una mica de gust en general—també es dona el cas contrari: dibuixants que es posen a escriure, músics que es posen a fer poesia sense posseir cap de les qualitats pròpies de l'escriptor o del poeta. Es clar que hi ha la possibilitat d'autors que conreuin diferents Belles Arts, però nosaltres ens referim a ço que actualment està succeint d'una manera general.

Hi ha també una tendència infantil que creu que com més malament s'escrigui, mentre es digui quelcom agre o que pugui, més literat s'és i sobretot més renovellador de les lletres. Creuen els que pràcticament segueixen aquest viarany que cal remoure les aigües quietes del nostre camp literari per tal que es vegin sacsejades per l'esclat grandios de la tempesta que les fa onejantes. I per assolir aquest estat dinàmic remouen les aigües de l'estany no pas aportant-hi un corrent vivificador sinó llençant-hi terra i material més embrutador, i el que passa—és clar—és que les aigües perden la seva puresa que és el cinquanta per cent de la seva gràcia i de la seva bellesa. Si aquesta tendència anés generalitzant-se més, tot l'esforç de depuració fins ara realitzat seria contrabançat per aquesta direcció d'ara, que, al remoure barroerament el pòsit decantat amb tanta de feina, enlloc de renovar-nos ens tornaria devés l'estat caòtic i xabacà d'abans.

Cal que cadascú esmerci la seva activitat artística seguint la seva peculiar disposició. Es veritat que hi ha camins que encisen per bé que un no hi sàpiga caminar bé, però en aquest cas perxò hi ha el sentit de dignitat i el seny; el que coneixent pam a pam uns camins vulgui distreu-re's anant per altres pels quals no sap anar, que hi passi sense cridar la gent per tal que el vegi perdre-s'hi, caure-hi o embrutar-se a cada clòt. Tothom és lliure de seguir les vies que no coneix, però el que les segueixi sense conèixer-les serà millor que no es vanti públicament de conèixer-les, puix que a cada trencacoll i fracàs el sentit del ridícol és un xuclador a on es va a parar amb una velocitat tan gran com poc escaiant és la forma d'anar-hi, indubtablement gens favorable a la dignitat i àdhuc a la *pose* quan d'aquella solament hi ha aquesta caricatura.

Raimon de BARCELONA

La pedagogía calasancia y el niño

1.ª parte. — La ciencia pedagógica recibe toda su fuerza y valor del análisis psicológico.

(Continuación)

4.º) *Voluntad* — Una vez atisbada, mejor dicho, conocida la verdad, es muy justo y natural que surja el deseo vivísimo de poseerla en toda su plenitud y de estrecharla efusivamente bajo la forma de un bien necesario e ineludible, por lo mismo que se trata de la perfección anímica.

El ser inorgánico siente una como forzosa propensión a juntarse con el elemento propio y complementario, pero la tendencia es ciega, obscura y fatal. Es un movimiento «ad extra», que no interesa a la masa inerte, y sí la completa y perfecciona, de llegar a su finalidad. Esta inclinación resulta siempre única y específica. Júntase el hidrógeno con el oxígeno en proporciones volumétricas fijas y determinadas para la constitución del agua. Giran en torno del ión, núcleo positivo, el mismo número de iones negativos, que corresponde al de la mitad de su peso atómico, para la formación de un cuerpo determinado y concreto. Experimenta el cloro mayor afinidad para el hidrógeno que para el oxígeno. Gusta muchísimo más al carbono de com-

binarse con el oxígeno que con el hidrógeno..., y la unión de ambos elementos lógrase sólo merced a acciones catalíticas o a agentes termo-eléctricos.

El vegetal goza de idéntica propensión a poseer su bien particular y concreto. En efecto, la planta no para, hasta poder llegar al colmo de su desarrollo, que es su bien, después de una lucha tenaz y porfiada con los gérmenes y elementos adversos que pululan a granel durante todas las fases de su vida. No obstante, este nuevo movimiento apetitivo, aunque interno, resulta ciego «*movet ad intra seipsum et se movet ad agendum*». Inclinação primaria «*ad intra*» hacia el objeto apetecido que comienza a perfilarse para llegar, luego, a una precisión relativa en el animal. En él este movimiento no está regularizado ni por el determinismo externo ni por la falta de conocimiento. En la relación halla cuanto busca o desecha; mas, su modo de obrar no es independiente, autónomo. Está sujeto a un sinnúmero de motivos que proceden de las exigencias orgánicas de una naturaleza que sólo vive la vida de las sensaciones. El afán, el incentivo de hacerse con el objeto visto, y anhelado, y querido, con «*omnímoda libertad*» sólo se encuentra en el sér cumbre: el hombre.

La voluntad encierra, por ende, un esfuerzo que propende a la consecución del fin conocido; resulta, además, un motor que origina inclinaciones; una central de donde parten actividades ordenadas y conscientes; y es la propulsora activísima que no cesa hasta reposar en los brazos amorosos del Bien, que es el objeto de sus codiciadas aspiraciones. Bien, conocido con el nombre augusto de Dios, en quien reina la suprema armonía, capaz de conmover las fibras del corazón viviente.

La voluntad racional que sólo obra después de haber recibido las luces de la verdad, que no se mueve sino después de haber aquilatado los motivos, y que también, por cuenta propia, obliga a la inteligencia a que se fije y

atienda a cuanto piensa, es un factor importantísimo en el concierto anímico. No le perjudican los esfuerzos. No le dañan reiteradas insistencias. La misma acción le halaga y le impele a obrar con mayor intensidad. Con mucho acierto pudo decir William James que en «el obrar estriba la energía eficiente de la voluntad». Querer siempre alcanzar el bien; propender al continuo desarrollo de las facultades que nos lo puedan proporcionar; esforzarse a que el principio activo esté en tensión para que no desfallezca ni un instante, a que esté sobre aviso para no dejarse vencer por los halagos falaces del apetito inferior, he aquí sintetizadas las tareas y luchas que llevan ocupada a la capacidad volitiva.

Por la voluntad superior el hombre es grande. Por la voluntad racional el hombre pone de relieve su «yo».

La voluntad como esfuerzo, supone un desgaste, un cansancio; más, como no es posible prescindir de tal motor, resulta que no tardan en aparecer, presto, con el fin de entorpecer el funcionamiento, la indolencia y la inactividad, tan connaturales al ser. Lo principal está, pues, en evitar, a cualquier precio, semejante mal, causa de lamentables consecuencias... ¿Cómo?... Sabiéndose enamorar del bien, y andando a la zaga de sus hechizos inenarrables; del bien depurado y exento de la sombra de intereses personales, de conveniencias acomodaticias, de las satisfacciones rastreras del egoísmo; del bien, finalmente, ideal, del bien nimbado con la aureola fúlgida de la verdad... y entonces no se teman las asechanzas de los eternos debeladores de la actividad voluntaria.

De la sensibilidad moral.— Cuando conocemos algo, y tras su conocimiento acude el afán de poseerlo, si nos cabe la suerte de obtener lo apetecido, sentimos, entonces, deslizarse por las interioridades de nuestro ser una como corriente desconocida, pero real, que nos llena de dicha sin par. Este deleite superior, este estremecimiento divino,

esta convulsión indescriptible, que acompaña todas las operaciones y les imprime un sello inconfundible, es un premio que se nos otorga, en el misterio de la economía anímica, aun cuando nos sea celada su naturaleza. Es cierto, ciertísimo, sin embargo, que se nos dá, y que al disfrutar de él aparecen fuerzas y se engendran actividades, desde tiempo ha aletargadas en medio de la modorra de la inconsciencia. ¡Ah!, cuán grande es el influjo del corazón. De este centro proceden corrientes invisibles, mas de virtualidad elocuente; de él nacen afectos recónditos, mas de un valor inapreciable; de él brota la vida verdadera, porque es por antonomasia la fuente del amor... Es, también, la fragua donde se forjan los grandes pensamientos, el troquel donde se moldean las expresiones salvadoras. Toda la sublimidad del pensar; toda la energía en el querer, y toda la constancia en el obrar se estrellarían, irremisiblemente, a la corta o a la larga, contra el peñascal de la impotencia si no acudiese en auxilio del resorte alma, la donosa maestra de la vida: el amor.

Así como cuando reina bonanza en la naturaleza, se cubren los campos de flores, y se revisten los árboles de verdosas frondas, y aparecen los valles cuajados de bellezas encantadoras, así, también, cuando el corazón está en equilibrio, o sea cuando se da la dulce bonanza en el alma, ataviase el espíritu con sus mejores y más exquisitas galas, que son sus operaciones perfectas, mesuradas y conscientes... No se puede ni se debe prescindir de este gran elemento de la emotividad por el que nos asemejamos más y más a Dios, a Aquel que es la fuente del amor. Es una aberración monstruosa querer acallar, querer ahogar los acentos suaves y nostálgicos que salen de la lira divina del corazón, y pretender que sólo se oigan las notas estridentes y los tonos desacompañados del odio y de la venganza, del cinismo y de la refinada egolatría, producto de la bajura y de la bestialidad humanas. En medio de la languidez

del pensamiento, de suyo glacial e indiferente para el goce, después del esfuerzo del acto ordenado a su fin, viene a ser un oasis para el espíritu poder descansar un tantico, hasta adormecerse, mecido por los suaves arrullos del sentimentalismo.

Todo organismo, ya se ha visto, con el obrar continuo se desgasta. Las facultades se embotan, las energías se limitan, y careciendo de una perfección absoluta tienden al cese de su funcionamiento. Para orillar tales dificultades; para impedir que, en medio de la vida, de la inteligencia y de la voluntad, se atasque el carro, está la potencialidad avasalladora del factor decisivo del sentimiento. Tratar de depurarlo, evitar que en él se entrometan principios destructores, frías y deletéreas corrientes que tiendan a inutilizarlo, son y deben ser los esfuerzos del perfecto y profundo pensador.

Una de las causas que más dañan a su buen funcionamiento es el desprecio querido y rebuscado de la prerrogativa más excelsa del alma, verdadero reflejo de la santidad inmaculada. ¡Que no se empañe tan terso y mágico cristal! Que siempre tenga el brillo conveniente, y la sensibilidad moral no ha de temer los embates de sus enemigos. Cuanto más arrecien, cuanto más se encolericen, cuanto más anhelan manchar, con su baba fétida, su impóluta belleza, tanto más tendrán que retroceder avergonzados... Así como en el orden físico, los líquidos no se adhieren a una superficie grasienta, así, en el moral, las corrientes pasionales, al pretender posarse en las paredes cristalinas de la redoma de un corazón lubricado por el suave bálsamo de la pureza, hallan un obstáculo que les fuerza a batirse en retirada... «Qui diligit non manet in morte».

Adolfo ROGER, Sch. P.

(Continuará).

Desagravios a la Virgen

Sermón predicado en el Santuario de Misericordia, de Reus, por el
Rdmo. Dr. López Peláez, Arzobispo que fué de Tarragona

EL santuario de Nuestra Señora de la Misericordia, timbre de gloria y joya preciosísima de la benemérita e industriosa ciudad de Reus, fué sacrílegamente robado en aciago día que todos los habitantes de aquella comarca recuerdan todavía con lágrimas en los ojos y dolor profundo en el corazón. Fueron alevosamente sustraídos, entre otros riquísimos objetos, la corona de la Santísima Virgen, regalo de la munificencia regia, y la mitra, el báculo y otros ornamentos episcopales que a dicho santuario legó el ilustre reusense, reverendísimo Dr. D. Juan Bautista Grau y Vallespinós, obispo que fué de Astorga.

Los católicos de Reus, y me atrevo a decir todos los habitantes de dicha ciudad, protestaron de tan inicuo atropello con continuados desagravios a la Reina de cielos y tierra, a su bondadosísima Madre de Misericordia, y solícitos y entusiastas, a fuer de hijos agradecidos, se apresuraron a hacer una suscripción pública para ofrendar a su Patrona nueva corona y nuevos ornamentos en sustitución de los que manos sacrílegas habían expoliado.

Gracias a la actividad y firme voluntad de los que iniciaron tan plausible idea, ésta fué pronto una hermosa realidad.

A la feliz y rápida realización del solemne homenaje a Nuestra Señora de Misericordia contribuyó muchísimo el malogrado Arzobispo de Tarragona Dr. D. Antolín López Peláez (q. e. p. d.), no sólo en su calidad de Prelado de la Archidiócesis, sino además porque con el santuario de Misericordia y con las joyas episcopales robadas le ligaban íntimos afectos y recuerdos de ya lejanos años. El Obispo Grau, que tanto amaba a su celestial Patrona de Misericordia, y por cuyo santuario tanto había hecho, fué quien en Astorga confirió al Rvdmo. Dr. López Peláez las sagradas órdenes sacerdotales; fué quien le tenía abiertas, al entonces seminarista asturicense las puertas de su palacio y las de su riquísima y selecta biblioteca; fué quien le alentó en la propaganda escrita; quien le abrió los horizontes de una carrera que a los pocos años debía ser verdaderamente triunfal y gigantesca, pues rápidamente fué Magistral, Doctoral, Penitenciario, Vicario general, Obispo, Arzobispo, Senador, Académico, y constantemente Apóstol y escritor polígrafo. Por esto, por su devoción a María y por su gratitud al Obispo de Astorga, al ir a tomar posesión de su nueva Sede, quiso el hasta entonces Obispo de Jaca, celebrar su primera misa en el santuario de Misericordia y detenerse dos días en Reus, para convivir y recibir las primeras pruebas de estimación y afecto de los compatriotas del que le elevó al sacerdocio. Con gran emoción, después de dirigidas sus plegarias a la Virgen de Misericordia, contempló el Arzobispo López Peláez en el Tesoro del Santuario, el báculo y la mitra que usó el doctor Grau cuando le ordenó. Más tarde, el propio Dr. López Peláez los empleó para bendecir al pueblo, con lágrimas en los ojos: «Mi mano—dice—se ponía donde otra, hoy convertida en polvo, se puso más ágil y fuerte para regir y gobernar de manera maravillosa la diócesis donde nací; como estaba la mía, había estado cubierta una cabeza más grande, artífice de pensamientos sólidos y cincelados que nutrieron mi espíritu y fueron resplandor para mi inteligencia en los días de mi juventud. Yo bendecía a los hijos de Reus con el báculo y la mitra con que un hijo de Reus tantas veces me había bendecido». Júzguese, pues, cuánto le afligió el sacrilego atentado del santuario de Misericordia y como consecuencia el entusiasmo grande con que contribuyó a la mayor solemnidad de la fiesta de desagravios y a la nueva coronación de la Virgen Santísima.

La solemne fiesta de homenaje se celebró el día 23 de Mayo (domingo), del año 1915. Por la mañana, a las ocho, celebró misa de comunión general, en la iglesia prioral de San Pedro de Reus, pronunciando el Dr. López Peláez una fervorosa y admirable exhortación eucarística, asistiendo gran número de fieles.

Por la tarde, a las seis, salió la procesión, solemnísima e interminable, de la iglesia de San Pedro, dirigiéndose al santuario de Misericordia, que se halla en las afueras de la población. El clero y administradores del Santuario salieron a recibir la procesión, presidida por el señor Arzobispo. La llegada de S. E. fué celebrada con grandes aplausos por los miles de fieles que llenaban la plaza que precede al templo. Para que todos los fieles pudiesen presenciar la coronación de la Virgen Santísima, la sagrada imagen, que lucía hermoso vestido de color azul, fué colocada en un pedestal que se levantó delante de la puerta principal del Santuario, todo él artísticamente adornado con flores, plantas y luces.

El señor Arzobispo dirigió la palabra a la ingente multitud, pronunciando un elocuentísimo sermón de desagravios, frecuentemente interrumpido con entusiásticos aplausos y vivas. Acto seguido, el Dr. López Peláez colocó la preciosa corona ofrenda de los fieles, sobre las sienes de la imagen de María. Fué aquel un instante sublime, en verdad celestial, uno de los más hermosos y emocionantes que registra la historia de aquel Santuario, ya por la importancia, poesía y causas del acto, ya por la preparación que con su maravilloso sermón acababa de arraigar el Prelado en el corazón de sus oyentes. Era al atardecer del día, de un espléndido día de Mayo, cuando los últimos rayos del sol dejan de reflejarse en la tierra, para iluminar con fulguraciones de oro y de púrpura las bóvedas del cielo. El sapientísimo Arzobispo, con los ornamentos pontificales y entre millares de fervorosas oraciones, atronadores aplausos y vivas y las armonías de la Marcha Real, puso a la Virgen la corona de plata dorada, de hermoso estilo gótico, enriquecida con diamantes y otras piedras preciosas. Acto seguido, la sagrada imagen fué trasladada de nuevo a su camarín y adorada y reverenciada por la multitud.

Aquella fiesta coincidía con la Eucarística o de las Es-pigas que se celebró por la noche en el mismo Santuario y en la cual también predicó el Sr. Arzobispo, lo propio

que en la Misa de Comunión general que dijo S. E. a la mañana siguiente, en el altar de la Virgen y a la terminación de la solemne procesión en la que con el Santísimo bendijo los campos. En este último sermón, en periodos verdaderamente sublimes, explicó a los adoradores de la Eucaristía, la significación de la fiesta que acababa de terminar con la bendición de los campos y sus hermosos frutos. ¡Cuán admirable apostolado el del infatigable Prelado que en 24 horas predicó cinco veces y presidió dos solemnes procesiones: una al atardecer y otra en el alba del día siguiente! ¡Cuánta gratitud no le debemos todos, singularmente los católicos!

Deseosos de dar a conocer joyas preciosas de la oratoria sagrada del sabio difunto Arzobispo de Tarragona, no hace muchos meses publicamos *Pensamientos sobre la brevedad de la vida y la muerte, por el Arzobispo Dr. López Peláez*, con sencillo comentario nuestro, extractados de algunos de sus sermones y discursos, y últimamente hemos impreso la *Plática eucarística del reverendísimo Dr. López Peláez, Arzobispo de Tarragona*, en el Congreso Litúrgico de Montserrat, con humilde paráfrasis nuestra de tan hermosa oración. Ahora nos complacemos en ofrecer a nuestros lectores las primicias del precioso *Sermón de desagravios* a la Virgen de Misericordia. Nos brinda a ello, nuestro amor a María Santísima y nuestro deseo de que joya oratoria tan admirable sea conocida de muchos, y la convicción que tenemos de que sus ideas pueden despertar en el corazón de los indiferentes sentimientos de fe y de esperanza y convertir a los que tienen la dicha de tener estas virtudes arraigadas en su alma, en apóstoles de la devoción a la Madre de Dios. Por otra parte, nos hallamos en el mes de Mayo, el mes de las flores, que dicen unos; el mes de María, que decimos los católicos, y nada más propio en estos días, en que de un modo tan especial, y con toda la solemnidad posible, elevamos a nuestra celestial protectora nuestras súplicas y oraciones, que recordar uno de los más hermosos sermones pronunciados en nuestra tierra y consagrado por entero a desagraviar a la benditísima Virgen María de Misericordia, del sacrílego robo de que fué víctima. La naturaleza toda con sus bellezas y maravillas; con sus flores de mil radiantes matices y tonalidades; campos de ya casi doradas espigas, prados y vergeles de singulares encantos, viñedos y olivares, al-

mendrales, avellanedas, etc., tributa a María su homenaje, sus mayores encantos. También los fieles hemos de ofrendarla las primicias del corazón y los joyeles de la inteligencia para con estos dones excelsos tejer a nuestra Reina y Señora la corona de nuestro filial amor, más duradera y rica aún que las de rosas y lirios, que las de oro y pedrería.

El sermón de desagravios del señor Arzobispo, es poco conocido: se publicó en *El Semanario Católico* de Reus (29 Mayo de 1915), y de él dió noticia la prensa diaria de Reus. Años más tarde fué publicado en el volumen X de *Cultura y Religión*, formando parte, con otros sermones, del libro *El Culto de María*, del propio Prelado. Para contribuir, pues, a la difusión de tan hermosa oración sagrada, no vacilamos en publicarlo íntegramente, porque extractarlo sería destruir un trabajo en el cual se hermanan de modo admirable las notas del amor a María y el sentimiento estético más delicado. En estos días que atravesamos de racionalismo y materialismo, urge de toda precisión levantar los espíritus a la contemplación y meditación de las verdades eternas, conviene en gran manera imprimir en las almas nobles propósitos y altos ideales. Las fiestas consagradas a honrar a la Virgen Santísima, son medio efficacísimo para levantar las almas, medicina salutífera para decidir las a trabajar esforzada y valerosamente en el apostolado de la Iglesia. Después de leído el sermón de desagravios, el que haya tenido la suerte de meditarlo bien, se sentirá más devoto de la Virgen y con ánimos y entusiasmos para extender la devoción mariana y para difundir el apostolado de la Cruz.

Dice así el *Sermón de desagravios* del reverendísimo doctor López Peláez:

«¡Virgen de Misericordia! ¡Quién me había de decir que con este motivo volvería a verte! La primera misa que en mi archidiócesis celebré, fué ante tu sacro altar. Me detuve en Reus antes de tomar posesión de mi sede, porque Tú estabas aquí.

»Y mi emoción al visitar tu Tesoro, no es para referirse. Allí se mostraba el báculo y la mitra que se usaron al ordenarme. Más tarde, poco ha, yo los empleé para bendecir a este pueblo, con lágrimas en mis ojos; mi mano se ponía donde otra, hoy convertida en polvo, se puso, más ágil y fuerte, para regir y gobernar de manera maravillosa la dió-

cesis donde nací; como estaba la mía, había estado cubierta una cabeza más grande, artífice de pensamientos sólidos y cincelados, que nutrieron mi espíritu y fueron resplandor para mi inteligencia en los días de mi juventud. Yo bendecía a los hijos de Reus con el báculo y la mitra con que un hijo de Reus tantas veces me había bendecido.

»Nada en esta ciudad me hablaba de él. Recorría calles dedicadas a personajes célebres: su nombre no figuraba en ninguna. Vi en sus plazas monumentos con que se pretende perpetuar la memoria de ciudadanos ilustres: para la suya, ni una lápida; ni una inscripción, ni el menor recuerdo, como si al perder su sitio en la tierra hubiese perdido su lugar en los corazones. Pero en esta casa de la Virgen y del pueblo no se podía entrar sin aprender que Reus es madre de un Obispo a quien si difícilmente se supera por nadie en talento y en virtudes, por nadie puede ser superado en amor a su Pátria, al pueblo donde se mecía su cuna, al que durante la vida dió el corazón, y dió al morir su dinero, sus libros, todo cuanto poseía.

»Para el santuario de Misericordia legó sus insignias pontificales y su propio cuerpo. El cuerpo, ¡ay!, yace sepultado en lejanas tierras, oculto bajo piedra tosca no surcada por el buril con escritura que indique el preciosísimo tesoro que allí se deposita. Las insignias pontificales, más dichosas, descansaban en el lugar santo donde Grau descansó siempre su pensamiento; y de Grau hablaban al viajero que a Reus venía, pues a Reus no puede venirse sin venir al Santuario de Misericordia.

»Objetos preciosísimos, más aún que por el valor de la materia, por el arte exquisito de la forma; recuerdos de la amistad y demostraciones de la estimación, bendecidos por la sagrada liturgia el día solemnisimo en que el Ayuntamiento de Reus, intérprete del público sentir, apadrinó al nuevo Prelado, lustre y prez de la ciudad; reliquias respetabilísimas que tocásteis una carne ungida con el óleo pontifical, la que, resucitada, volverá a vivir para obtener el premio de sublimes virtudes, ¿dónde estáis ahora? ¿Cómo no alegráis mis ojos cual otras veces? ¿Por qué mi corazón no palpita con igual ternura y siente vacío inexplicable al penetrar en el tesoro del templo?

Francisco NABOT Y TOMAS

(Acabará)

les Lletres i les arts

BARONESS ORCZY.—*The Scarlet Pimpernel*.—Tauchnitz Edition, vol. 4248. Leipzig.—No gosariem parlar d'aquesta bella novel·la gairebé llegida per totes les nostres damiselles, en espanyol, si la seva lectura en l'original no ens hagués corprès a bastament.

Hi ha una munió de traduccions que corren de mà en mà i que agombolen pessetes a la caixa dels editors. Aquestes novel·les gairebé van dirigides exclusivament a un públic femení, i es comprèn. En un país com el nostre en el qual sembla que la dama i la noia estiguin totalment vinculades a la llar—sinó a ocupacions mundanes completament frèvols—, es comprèn que la majoria dels llegidors de novel·les siguin del bell sexe. I més encara si es té en compte el poc afany literari que hi ha entre els joves, en general, els quals es limiten a llegir novel·les carrinclones de tres o quatre literats que—amb tota consciència, cinisme per dir-ho més bé—fan de la literatura un negoci i de la taula de treball el taulell d'una botiga que els permet dir, poso per cas, *que tenen l'auto millor d'Espanya* i que els permet també donar la volta al món a so de platerets i impressionar films que els estrangers creuen ésser l'escenificació benaurada de les grans obres espanyoles!

En el present cas, l'empresa editorial que hagi publicat la traducció de «The Scarlet Pimpernel» ha tingut un bon encert en escollir l'autora i l'obra. No hem llegit la traducció i per tant no podem dir que ens sembla. Podem parlar solament—i així ho fem—de l'original.

Es una novel·la típicament anglesa. Això vol dir que és fina, graciosa, noble, un xic amarada d'orgull britànic, moguda, un xic fantàstica i un bon troç humorista.

Tota la novel·la pot dir-se ben bé que gira a l'entorn de la revolució francesa, aquesta revolució que hi ha qui escriu amb *R* majúscula a desgrat d'haver sigut la revolució més absurda de totes en el seu desenrotllament i més empipadorament burgesa en els seus resultats.

La Baronesa Orczy té publicades una munió de novel·les gentils. *La Pimpinela Escarlata* així com *Eldorado* i altres es desenrotllen a l'entorn de la revolució francesa. Té, la novel·la que trac-tem, la peculiaritat d'ésser l'exhibició del personatge central d'aquesta sèrie de novel·les. I aquesta exhibició està molt ben feta i sobretot molt ben presentada.

Hem dit que és una novel·la típicament anglesa, i és ben cert. En poques novel·les—àdhuc angleses—es mostra tant al viu el caràcter d'un milord, de fora tot flema, indiferència, superficialitat; de dins, tot abrandament, passió i noblesa.

Es una novel·la totalment recomanable i agradable. Llegiu-la, així. Aquest és l'elogi que en fem.—N.

RAIMOND CASELLAS.—*Els Sots Ferèstecs*.—«Societat Catalana d'Edicions».—La reedició d'aquesta novel·la capdal del gran prosista català, ens ha enlleminit amb una estona de bella lectura. La força tràgica de l'argument, d'una tragèdia mansa, crudel, inefrondable, unida al dibuix clar de la natura i a la psicologia dels personatges marcada mestrívolament, així com al lèxic puríssim—orgull de la llengua—, tot plegat fa que en llegir aquesta prosa literària us entri a l'esperit una emoció forta i aspre però plenament estètica.

El pessimisme que traspua per les pàgines del llibre, més aviat és realisme que no pas tendència naturalista malaltica: el materialisme embrutidor que lliga els homes a la terra i els fa ferèstecs quan la terra és ferèstega i cantelluts quan habiten en els penya-segats, i que els fa covards i taujans quan es veuen acorralats pel glavi de l'espiritualisme brandat pel noble clergue que mor de tristura sense que el foc que el nodreix i emmena el seu sacrifici pugui arribar a calar-se als esperits esquifits i gelats dels seus feligresos.—N.

UNA de las magníficas obras publicadas recientemente con la pulcritud y elegancia a que nos tiene acostumbrados la importante Casa Editorial Católica de los Libreros Pontificios «Herder», en Friburgo de Brisgovia (Alemania), es *El Divino Salvador*, por el P. Mauricio Meschler, S. J. Reseña de su vida dedicada a la juventud estudiosa. Traducción del alemán, ofrecida a los países de lengua española por el P. Vicente Gómez Bravo, S. J. Con un grabado y un mapa de Palestina en tiempo de Jesucristo. En 8ª (XVI y XIX págs.).

El Evangelio, la vida de Jesús y su doctrina—dice su ilustrado autor—son verdaderamente fuentes de agua celestial, que brotan de la montaña de Dios y manarán hasta la vida eterna; quien bebiere de ellas, jamás volverá a tener sed (S. Juan, IV, 13). Jesús es efectivamente la unión verdadera, personal y viva de la divinidad y de la humanidad, y el sujeto y la expresión de la gloria de los dos. Todos los milagros de la naturaleza, de la gracia y de la gloria son sencillamente símbolos de la hermosura y de la magnificencia de este Ser maravilloso, cuya imagen atrae y hechiza a los espíritus más nobles y más elevados del mundo, ante cuya majestad se asombran y se maravillan los querubines y los serafines, adorándola, y, trémulos de amor y de ansia infinita, bajan los ojos refulgentes. El Dios-Hombre es el dulce amor del cielo y la eterna complacencia del Padre celestial. El que encuentra este tesoro y lo encierra en su seno, es rico, es sabio, es grande, es feliz y bienaventurado por siempre jamás; el que no lo conoce es lastimoso, pobre y desdichado, aunque posea la inteligencia de un ángel y todo el imperio del mundo.

Esta vida, vida de nuestra vida y vida de todas las vidas, la ofrecemos aquí a la amable juventud. Cuando éramos niños ya oímos sucintamente la *buena nueva* de esta vida en el regazo de nuestras madres y a los pies de respetables maestros, y quizá el estudio profundo de esta vida y la predicación de las palabras de ella serán más tarde la tarea especial y envidiable de algunos lectores de este libro. Y una vida de Jesús sacada de los Evangelios, y escrita en orden histórico, ponderando su significación interna y externa, para el cristianismo, la Iglesia y los individuos, trazando un dibujo de la índole y la persona del Hijo del Hombre según los mejores escritores católicos, no será infructuosa. Tal es, someramente indicado, el fin de esta obra. Un conocimiento profundo del retrato que los evangelistas trazan de nuestro divino Maestro y Señor, una penetración amorosa en el fondo de su santísimo ejemplo y de su doctrina, es a la vez el mejor escudo contra todas las asechanzas de los enemigos de nuestra santa fe. La figura del Redentor, tan majestuosa, pero humana-

mente tan amable, y tan poderosa, pero pasible y doliente en lo humano, hace imposible todo intento de declararla una invención o producto de generaciones sucesivas de los fieles. Figura tan augusta puede retratarse, inventarse no. Y lo mismo vale respecto de la doctrina del Señor. Una imagen tan adecuada a los mejores pensamientos del hombre y a los íntimos afectos del corazón, y que lo eleva hasta las regiones altísimas de Dios, sólo pudo formarse vistiéndose Dios mismo de naturaleza humana y viviendo entre los hombres, de manera que ellos vieran y oyeran el Verbo de la vida y pudieran asirlo con las manos.

Esta obra va precedida de tres estudios, relativos a las fuentes históricas de la vida de Jesús, a los lugares en que ésta se desarrolló, y al estado religioso y moral del género humano a la venida del Señor. En la exposición de los misterios se ha evitado, en cuanto era posible, sin menoscabo de la claridad en la distinción y desenvolvimiento de las ideas, todo lo que pudiera darle un carácter excesivamente doctrinal o de una meditación severamente especulativa. Así pues, en este libro falta la predicación. La abandonamos a la fuerza atractiva del Prototipo. Dejemos a éste que obre sosegadamente en nuestro entendimiento y en nuestro corazón, y la bendición de su benéfico influjo, más eficaz que todas las predicaciones, no se hará esperar. *Venid y ved*, esto es todo lo que pedimos a los bondadosos lectores.

Acerca de esta excelente obra escribía una notable Revista Católica de Paderbon: «Pintar el carácter del Señor y el contenido de su enseñanza, en el marco de su vida, y siguiendo fielmente al Evangelio, es el propósito principal de este libro». El talento con que M. Meschler se somete a la noble y tranquila exposición de los libros santos, donde resuena la regicijada confesión del Bautista, y en los cuales admiramos la caridad del Redentor y sus milagros con los ojos creyentes de Andrés, con el alma amante de Juan y con el celo apostólico de Pedro, hace de su obra un compañero de valor verdaderamente inestimable para cuantos sigan sinceramente a Jesucristo.

El autor ha dividido su trabajo en tres partes principales, que se distribuyen de la manera siguiente: I. La preexistencia de Cristo. II. Vida temporal de Jesús (1. Juventud; 2. Vida pública; 3. Pasión y Muerte de Jesús), y III. Vida gloriosa del Redentor (1. Nueva vida divina en la tierra; 2. En el cielo).

Constituye un excelente complemento del libro el mapa de Palestina. La obra hace penetrar al lector con fuerza irresistible en la intimidad del Hombre-Dios, hasta el punto de exclamar Meschler: «Basta con ver al Redentor y con aprender a conocerlo para no poder ya dejar de amarlo y de seguirlo».—S. G.

JOSEP ROIG I RAVENTÓS.—*L'Ermità Maurici*.—«Editorial Catalana, S. A.».—L'autor d'«Animes atüides»—bell aplec de contes—ens dóna, ara, amb «L'Ermità Maurici», una novel·la gentil, plena de bonesa, de poesia, de misticisme joïós, d'emoció fina, plena de delícies, emprant un lèxic que fa abrandar l'amor a la llengua nostrada, als modismes populars, que constitueix un recull interessantíssim de costums, de trets psicològiques, de bel·leses humils que ell exhibeix en plena llum, amb tot l'esclat que tenen.

Trobem superba la descripció que de la mar agitada fa En Roig i Raventós en el capítol «Solitud». Veritablement, En Roig i Raventós a desgrat d'escriure en prosa és el nostre poeta de la mar. «El pelegrí de Tossa» és d'una imatgeria dolça, brillant, plena de color i de llum, d'aquesta color i d'aquesta llum de les quals estan plenes les pàgines d'aquest llibre. En «L'oncle» hi floreix una tendra i fina emoció diluïda enmig de la natural fluïdesa descriptiva de l'autor. En «La platja de les renyines», la figura de l'ermità es destaca idealitzada amb un nimbe de santedat. Quina emoció l'encomanadissa de la seva bonesa! En «L'avi», En Roig i Raventós, amb una lleu pinzellada ens dibuixa el caràcter gassiu, avariciós de la Ciana. En «L'orb», es descriuen una per una, les gestes de l'ermità i l'abrandament col·lectiu de tot un poble empès per la força brava d'un ideal. En el capítol final, «La tornada», vira el sentit de la novel·la a un camí dolorós contribuïnt a donar més força a l'obra, a l'emoció que fa nàixer i que es manté des del principi.

Quins càrrecs podríem fer a l'autor per aquesta obra? Després del que havem dit, clarament compendreu que no cap. Potser hauria augmentat encara més l'interès, si escurçant—o sense escurçar—el devassall gràcil de descripció, les gestes de l'ermità haguessin sigut narrades cadascuna en un capítol, com en la biografia d'un Sant; potser calia que les passions de gent contrària haguessin lluitat més vivament contra aquest home bo, fugint de la gairebé unanimitat amb que atrau a tot un poble, l'ermità, potser hauria calgut que les expressions dialectals purament de fonètica, anessin subratllades, com es fa en castellà, en francès i sobretot en anglès. Però ens limitem a dir *potser*. I, encara que en lloc de dir *potser*, ho donéssim com a opinió ferma i segura, què hi faria? L'obra, amb tota la seva bellesa emotiva, amb l'idealisme que l'embolcalla, amb la gràcia que l'eixamora, amb la fortitud de lèxic que la manté vigorosa, resta, alta, lluminosa, esclatant.

Que Aquell que és el principi i el fi de totes les coses dongui a l'autor de «L'Ermità Maurici» forces anys de vida per a que pugui fer semblants obres!—N.

COM ha fet en anys anteriors, l'*Institut de Cultura i Biblioteca popular de la Dona*, acaba de publicar el «Report documentat» corresponent a 1923.

Pals què hem tingut el goig de visitar aquell formidable casal del carrer Baix de Sant Pere, que ha creat l'esperit voluntariós de Dª Francesca Bonnemaïson, Vda. Verdaguer, amb col·laboració de les nostres millors dames barcelonines, ben poca cosa nova ens ha donat a conèixer aquest «Report», si deixem apart l'organització interna, força motriu d'aquella activitat nostrada.

En canvi, pels desconixedors de la tasca cultural portada a cap pel nostre poble d'uns quants anys ençà, els hi serà en tota veritat una revelació, si tenen la sort de què vagi a parar a les seves mans.

Es tracta d'un doble volum de 70 pàgines en 4^{at}, amb unes vint fotografies de les principals dependències de l'*Institut*. Ell sol, és prou eloqüent per desvanèixer certs prejudicis i perquè el més detractor de les coses nostrades, senti desigs de veure-les d'aprop, per acabar convertint-se'n entusiasta.

Per la seva aparició, es constata un any més d'activitat de l'*Institut*. Sigui aquest, un nou motiu de felicitació, i fem vots perquè ajudant Déu, hom pugui reeixir en la tasca de millorament cultural del nostre poble, que deuen realitzar, tots els que sentin un veritable patriotisme i que amb tan d'acert aconseguix l'*Institut*.—R. C.

ELS CONTISTES CATALANS, acaba de publicar el seu tretzè volum, que conté tres contes del nostre distingit col·laborador En Raimon Negre-Balet. Porten per títol *El caliu de l'amor*, *Aquesta Roser...!* i *El meu amic Marsal i jo*, tots ells escrits amb sentiment i d'una puresa de llenguatge ben remarcables.

El fet d'unir-nos l'amistat i el companyonatge acadèmic, amb el seu autor ens priven de donar més extensió a aquestes ratlles i de remarcar la importància dels contes editats en l'esmentat volum. Constatem però, la nostra satisfacció i com ens felicitem, amb En Negre-Balet, de l'èxit assolit en llur publicació.—R. C.

GALERIES DALMAU.—*Saló dels Evolucionistes*.—Aquesta agrupació d'artistes, en la seva exposició, tant interessant, ens ha mostrat les obres dels seus afiliats que sense figurar-n'hi cap que pugui qualificar-se de definitiva, en conjunt prova que els artistes expositors continuen la seva feina seguint el seu camí amb el mateix entusiasme juvenil de sempre. Hem lamentat en aquesta exposició, l'absència d'algun artista que concorria a les altres exhibicions que hem vist fins ara del Saló dels Evolucionistes.

—*Les «Galeries Dalmau»* s'han honorat, hostatjant l'exposició de l'il·lustre escultor català del Rosselló, En Gustau Violet. L'obra d'aquest artista, es assats coneguda per tots nosaltres. El nostre Museu d'Art Modern, posseeix algunes obres d'aquest artista fort i admirable.

L'exposició de ca'n Dalmau remarca una volta més les qualitats que sempre li han sigut reconegudes valorades de nou amb una major maturitat. Els seus repujats denoten a més d'una gran sensibilitat un gran domini de l'ofici que els fa més admirables.

Amb motiu d'aquesta exposició i aprofitant l'avinentsa de trobar-se En Violet entre nosaltres, els artistes d'ací, li han ofert un àpat d'homenatge i simpatia.

Saludem des d'aquestes planes a Gustau Violet, el gran escultor català del Rosselló, i volem que consti el nostre agraïment per la visita que ha fet a la nostra ciutat i per l'exposició de les seves obres que havem pogut fruit amb ella.

—*Les Arts i els Artistes.* Aquesta agrupació artística, tan important, ha tingut la seva exposició a les Galeries Dalmau, la qual s'ha vist coronada, tal com era d'esperar, per l'èxit de crítica més falaguer.

En Ricart hi ha concorregut amb una natura morta i uns dibuixos excel·lents; L'Inglada, amb uns quants dibuixos del seu gènere preferit, uns cavalls de circ i altres bèsties simpàtiques tractades amb la finor i elegància que li són característiques; L'Obiols, amb unes acadèmies, un estudi de retrat i uns estudis-projecte de decoració molt encertats de composició; L'Espinal, amb dues pintures molt interessants i espirituals i uns dibuixos; En Carles, amb unes flors i un port de Barcelona; En Canals, amb un retrat de senyoreta tant escaient com tots els seus; En Nogués, amb un aiguafort magnífic; En Lluís Mercadé, amb unes pintures molt alegres de colorit; En Togores, amb tres pintures dos de figura i un paisatge amb encisos de misteri; En Jaume Mercadé, amb uns paisatges, un dels quals és dels millors que hem vist d'aquest artista; En Benet, amb el retrat d'un noi molt aixirrit; En Colom, amb uns paisatges excel·lents; En Pascual, també amb uns paisatges; amb unes escultures En Casanoves i unes figures i un cap d'En Nogués, En Gargallo.

Hom ha constatat amb aquesta exposició, que la nomenada de que disfruten tots els membres de *Les Arts i els Artistes* és ben justa i merescuda.—Q.

GALERIES LAIETANES.—*Josep Aragay*.—En aquesta exposició, s'ens mostra amb tota sinceritat el temperament ardit i fort d'aquest artista, capaç de les obres més grans i més extraordinàries. Josep Aragay és un pintor d'una personalitat gens comú i per aquest motiu, molts no comprenen ni aprecien el valor de les obres eixides de la seva mà.

De totes les obres exposades la que ha cridat més l'atenció i ha suscitat més comentaris és la tela de gran tamany titulada *Vacances*, una tela de dotze metres quadrats d'un conjunt sorprenent, obra verament extraordinària en aquets temps; extraordinària per la concepció, per l'execució i pel seu gran tamany. En aquesta gran tela hi han fragments deliciosos i el seu conjunt dóna una sensació d'espai i de llum molt agradables.

A més ha exhibit paisatges, bodegons i retrats i dues mostres de pintura al fresc. Dóna bó de veure una exposició com la de Josep Aragay, artista dotat d'una gran cultura i posseïdor d'un temperament extraordinari que fa que quant hom veu una exposició seva, li apar que les seves obres, mogudes per un estrany dinamisme, saltin com una llagosta.

—*Joan Llimona*.—Aquest artista en l'exposició que ha tingut a les «Laietanes», s'ens mostra com sempre el pintor espiritual i devot, que treballa ardidament amb emoció i que pinta amb una paleta de verds i blaus tendres i silenciosos, que sembla que no gosin alçar la veu, com per por de rompre la pau i la quietud beatífica que traspuen les seves obres.

Nosaltres creiem sincerament que Joan Llimona pinta amb el recolliment auster d'un Sant fent oració. Les teles d'En Llimona per la poesia que contenen encomanen una pau tranquil·la amb regust d'eternitat, de la qual s'en sent tot commogut el que les contempla. Felicitem de tot cor a En Joan Llimona.—Q.

EL CAMARÍN.—*Rafel Benet*.—L'exposició d'aquest any del distingit artista En Rafel Benet ha sigut un nou èxit que pot apuntar-se en la seva carrera tant brillant. L'il·lustre pintor que comentem, ha demostrat clarament, que per ell, no passa el temps debades, sinó que l'aprofita per estudiar i treballar amb més entusiasme cada vegada, per assolir un major perfeccionament en el seu art. Els paisatges de la seva darrera exhibició acusen una maturitat molt remarcable; són uns paisatges vius i animats, elaborats amb mà de mestre i amb una paleta molt rica i elegant. No altra cosa esperavem d'un home tan culte com En Rafel Benet a qui tothom considera entre el número dels millors pintors de nostra terra.—Q.

SELECTA

UN amic nostre ens dóna una nova que aquests dies ha circulat com a verídica per les penyes i centres d'esports. Aquell portuguès, que un dia conseguí que tot Barcelona parlés d'ell, en una de ses atrevides demostracions fetes al cim de la torre Eiffel trobà la mort.

Molts son els barcelonins que encara recorden amb esglai la sessió donada devant de una espectació singularíssima, per a fer propaganda de les seves teories d'acció directa. Contra el que és costum en cassos semblans, l'acte despertà viu interès i aquell intrèpit ser, home de una serenor pot ésser insuperables, dominà amb el seu art els espectadors i no diem oients per que l'intrèpit lusità es més home de fets que de paraules. L'ample recinte de alta volta blava aquell dia estava corull fins a les llotges més altes. S'havia buscat el lloc de més capacitat de Barcelona, el mateix que devia fer ara a París, i ell home acostumat a no emociónar-se anava fent el seu fet, fent les més atrevides demostracions de física i fisiologia experimental, combinant les forces regulades i las de flaqueza i sempre seguit amb viu interès per milers i milers d'ulls, que per tractarse d'un cavaller d'aquell país els contarem per unitats i no per parelles com deuria ésser obligació.

No li mancaren prosselits, com tampoc li varen perdonar altres, la més agre censura, mes ell en la seva posició elevada demostrà tenir «molta corda» i aguantà el seu punt de mira. Ara que hi ha cops que la corda falla i això crec que és precisament el que li passà a París.—C. E.

LA diada de l'Ascensió en una tauleta endomasada i plena de roses vermelles i flairoses i boix de la Muntanya Santa hi era beneïda una formosa imatge de la mare de Déu de Montserrat que unes mans bondadoses han portat a la nostra llar acadèmica per tal de que regeixi el nostre seny, nostra voluntat i nostra pensa.

Benvinguda siga a casa nostra aquesta imatge sagrada de Maria i beneïda sia per sempre l'obra exemplar de l'*Institut de Cultura*, que és orgull de la nostra dona i enjolina la nostra terra.—C. E.

VAREM ésser testimonis de l'arribada a Barcelona d'aquella gentil parella d'artistes cinematogràfics. Va ésser tan ma-teix un acte ben original. Una manifestació de simpatia i de tafaneria alhora. Tota aquella allau de manifestants, tots aquells senyors i senyores, més senyores que senyors i encara més donzelles que senyores prou coneixien als dos personatges, embaixadors del món del cinema, però els coneixien no més que de vista i encara d'una mena de vista «en conserva» i els volien conèixer «al natural».

Ell, l'espós, home àgil i brincador per excel·lència, que mantes vegades ens ha fet admirar les seves dots extraordinàries, no deixà per un instant la seva característica rialla. El públic esperava d'ell quelcom. Potser un parlament, d'aquells d'artista home-natjat, a quarts de tres de la matinada, però per disort l'artista *heroi* no es aficionat al estudi de llengues. Com agrair doncs als ciutadans que havien anat a rebre'ls? Com resoldre el conflicte? El públic no es movia. Esperava quelcom propi de les dots extraordinàries tantes i tantes voltes filmades. Saltar de balcó a balcó... Una petita emoció que almenys havia sigut la única que havíem sentit aquell mati. L'artista ho comprengué i simulà enfilar-se a la barana del balcó, mes no es deixà seduir per aquell *ara* espectant que li devia arribar traduït a les seves oïdes. Tots aquells *trucs* espatarrants que ens atrauen, cal confesar-ho, quant els veiem projectats a la pantalla d'un cinema, potser ens haurien desilusionat al veure'ls al natural i el brincador ho va comprendre i no passà endavant.

Una petita errada. Una rellescada de peu. El més lleuger contratemps n'hi hauria hagut prou per a trencar-se en mil bocins, l'idol d'aquells milers de manifestants. La fassana del Ritz no és l'escenari improvisat d'aquelles terres, de llum i cel transparent,

d'Arizona i Nova Mèxic, on l'artista es deu sentir dir alguna vegada, per el director d'escena:

—Amic! Aquell salt de la finestra a la teulada de «tercera part» l'haureu de repetir. Resulta poc net.—C. E.

SOM homes i com a mortals criatures humanes tenim les nostres misèries. La tentació de l'auto-taxi ens sedueix mantes vegades més generalment en sortim amb èxit. Poques vegades, «En Banyeta del motor d'explosió» en ha vençut. Servem una mena de pànic i basarda en aquelles caixes *traga perras* que porten els autos de lloguer. Ara amb cosa de una mesada, de diferència, els llogadors de taxi de Barcelona primers els de una categoria i després els de l'altra, han tret als assilats vells, joves i infants amb llurs autos a passejar pels jardins i carrers de la ciutat.

Aquella cavalcada, sens més musica que la de les bocines, era contemplada amb cara de joia, pels vianants que feien cordó d'honor i homenatge en aquells vellets i infants desheredats de fortuna. El caritatiu gest d'aquells xofers ens emocionà i com molts altres perdonarem aquelles trapaceries que un dia de pluja o anant a l'estació ens havien fet.—C. E.

DES DE molt petits que sentim a dir que el mes de maig és el mes de les flors. Fa pocs dies quasi ho varem posar en dubte al contemplar un altar que altres dies havíem admirat per la bellesa de llurs línies, i que en aquell moment ens produïa un viu sentiment de condol. Tot ell estava voltat de uns bambús esgrogueits, mig tísics, espurnejats de flors blanques i roses de paper. Quina basarda produïa aquella minsa decoració, estil festa de veïnat o escala de casament cursiló. Mantes vegades havíem admirat també les tapiceries i domassos que endiumenjaven aquelles seculars parets, aquell dia cobertes amb flors i verd d'ànima de fil ferro. Erem al mes de maig i tan-sols hi havia un gerro amb clavells naturals, la única ofrena que hi havia en tot l'altar doncs la resta de les grades estaven atapeïdes de flors artificials.

Per què oferir a la Mare de Déu flors de llustrina sense flaira i amb un carregament de pols? Per què oferir-li una imitació de lo real que Déu posà al món precisament per a ofrenar-ho a la seva Divina Mare?—C. E.

vida acadèmica

—En Josep Mascaró ha donat una conferència sobre el tema: «Herencia.—Sus leyes fundamentales» en la sessió privada del dia 3 de maig.

—«Els pagesos de remença» fou el nom de la que donà En Josep M. Aguirre en la sessió del dia 10.

—Cal esmentar la visita col·lectiva que el diumenge dia 11 ha fet l'ACADÈMIA al *Temple Expiatori de la Sagrada Família*. Hi han assistit molts acadèmics acompanyats de llurs famílies, quedant tots altament satisfets de les atencions rebudes i agraïts al guiatge de l'amic Martí Matlleu, «cicerone» d'aquesta visita.

—El dia 25 l'acadèmic J. Burgada i Julià ha donat a l'*Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona* una interessantíssima conferència sota el tema altament suggestiu «La gracia en la mujer», que fou molt aplaudida.

Fou la darrera del cicle organitzat durant aquest curs.

—El dia 29 ha estat solemnement beneïda en la Capella de Ntra. Senyora de las Escoles Pies, la imatge de la Verge del Montserrat regalada per l'*Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona* a l'ACADÈMIA CALASSÀNCIA. Ha fet la benedicció el Director, Rnd. P. Josep Soler Garde, Sch. P., el qual pronuncià escaients i significatives paraules.

De la nombrosa assistència a aquesta festa, ens cal remarcar, per regradar-la especialment, la del Consell en plé de l'*Institut*, Junta de la *Lliga Espiritual de Nostra Dona de Montserrat*, i d'altres entitats catòliques de Barcelona.

Després de la benedicció fou resada la «Visita Espiritual» a la Verge de Montserrat—de la qual foren repartits sengles exemplars als assistents—cantant-se després la «Salve Regina» i el «Virolai».

**AQUEST NÚMERO DE LA ACADEMIA CALASANCIA
HA PASSAT PER LA CENSURA MILITAR**